

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Lokalt lantbruk med anpassade priser landsvis kan lösa framtidens matbrist tror norsk bokförfattare
  - ESRS' XXIII kongress – inlämnande av abstracts förlängt till 14.3
  - 18 år med Glesbygdsverket – läs sista nyhetsbrevet
  - Landsbygdsnätverksenheten söker *sekreterare*
  - Val av Årets by i ett kvarts sekel
  - Läs även detta: *\*Doktorsavhandling synar pälsdjursuppfödaren i samhällets förändring \*Östersjöområdets stora aktuella frågor behandlas på forum i Åbo \*Goda projektidéer sökes i Västra Finland för ESF- och ERUF-programmen \*Från idé till verklighet – kampanj lyfter fram landsbygdsföretagandet \*Föreningen Optostart startar upp västnyländska andelslag för optiska fibernät på glesbygden*
- 

## LOKALT LANTBRUK MED ANPASSADE PRISER LANDSVIS KAN LÖSA FRAMTIDENS MATBRIST TROR NORSK BOKFÖRFATTARE

År 2060 behöver man producera dubbelt så mycket mat som i dag för att mätta världens snabbt växande befolkning. Den lilla självägande bonden kan här bli lösningen på framtidens matbrist, om priserna anpassas till de naturgivna förutsättningarna i varje land. Det här hävdar Christian Anton Smedshaug i sin bok *Kan jordbruket få verden?*, och menar att lantbruket inte kan överleva med ett frihandelssystem. I april 2008 släpptes en internationell rapport om världens matförsörjning (International Assessment of Agricultural Science and Technology for Development, IAASTD) med 400 forskare, 64 regeringar och en lång rad organisationer som stod bakom den. Störst uppmärksamhet fick det faktum att de 400 forskarna inte anser att genmodifierade grödor (GMO) är någon lösning på världens svält. Man varnar för hälsorisker och risk för spridning av genetiskt förändrade arter. Att rapporten slog fast att lokalt ägande av jorden ger ett säkrare och mer produktivt jordbruk, fick mindre uppmärksamhet. Mer kontroversiellt var det att man rekommenderar även länder att skydda sina lokala marknader och säkra sin lokala försörjning. Ökningen av matproduktionen måste i framtiden i första hand ske genom effektivare odlingsmetoder. Åkerarealen kan inte ökas med mer än ca 25 procent. Att Afrika blir självförsörjande på livsmedel är en nyckelfråga enligt Smedshaug, som i boken föreslår att erfarenheterna från utvecklingen i Sydkorea efter andra världskriget kan bli en förebild. Staten köpte loss mark från de stora jordägarna och delade ut den till dem som i praktiken redan odlade den. Jordägarna var tvungna att investera pengarna från marken i industrin. Sålunda skapades den samverkan mellan jordbruk och industri som historiskt sett nästan alltid stått bakom tillväxt och snabb välfärdsökning. Smedshaug kan inte finna några historiska belegg för att frihandel skulle vara en framkomlig väg, och citerar John K Galbraith, professor i ekonomi vid Harvard: *"Verkligheten är att inget industriland lämnar sina bönder till den fria marknaden. Inget."* De naturgivna förutsättningarna för jordbruket är så olika från land till land, att det inte går att jämföra med industrin, där man kan välja att

flytta en fabrik till ett annat land. Som kommentar till boken säger Torgny Ekengard, som i många år granskat jordbrukspolitiken i Afrika, att det är jordbrukspolitiken som kommer att bli avgörande för om Afrika skall klara sin livsmedelsförsörjning och ekonomiska utveckling i framtiden. *Uppgifterna är från Studieförbundet Vuxenskolas tidning Impuls (nr 2, mars 2009) som finns att läsas under webbadressen <http://www.webbkampanj.com/impuls/0902/>. Christian Anton Smedshaug arbetar med internationella frågor och näringspolitik i Norges Bondelag, vars huvudkontor ligger i ett före detta mejeri i centrala Oslo. Boken Kan jordbruket fö verden? kom ut före jul på Universitetsförlaget i Oslo.*

#### ESRS' XXIII KONGRESS – INLÄMNANDE AV ABSTRACTS FÖRLÄNGT TILL 14.3

Den vetenskapliga kommittén för det europeiska landsbygdssociologiska förbundet ESRS (European Society for Rural Sociology) har förlängt inbjudan till presentation av "papers" i någon av de 39 arbetsgrupper som godkänts (av 58 förslag) inför den 23:e kongressen i Vasa 17-21.8.2009 (<http://www.esrs2009.fi/>). Temat för kongressen är *Re-inventing the Rural: Between the Social and the Natural*. Arbetsgrupperna är samlade under fem övergripande rubriker: Mobilities and Stabilities in Rural Space (9 arbetsgrupper), The Rural Bites Back (8 arbetsgrupper), Animal Farm (5 arbetsgrupper), The Sciences of the Rural (9 arbetsgrupper) and Sustainable Ruralities (8 arbetsgrupper). Ifall du är intresserad av att framlägga ett "paper" vid kongressen, sänd då en kort sammanfattning eller abstract (ca 200 ord, men max 250 ord) till ledaren för den arbetsgruppen senast 14.3. *Temagrupperna med sina arbetsgrupper finns på adress <http://www.esrs2009.fi/abstracts.html>, där också kontaktuppgifter till koordinatörerna hittas.*

*Under kongressen i Vasa medverkar bl.a. följande talare vid plenarsessionerna: **Sirkka-Liisa Anttila**, Jord- och skogsbruksministeriet, Finland, **Marc Barbier**, INRA, Frankrike, **Larry Busch**, Lancaster University och Michigan State University, USA, **Philip Lowe**, University of Newcastle, Storbritannien, **Carlos San Juan Mesonada**, University Carlos III of Madrid, Spanien och **Hilkka Vihinen**, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT, Finland.*

*Vid symposierna hålls inledningar av bl.a.: **Michael Bell**, University of Wisconsin-Madison, USA, **David Brown**, Cornell University, USA, **Henry Buller**, University of Exeter, Storbritannien, **Keith Halfacree**, University of Wales Swansea, Storbritannien, **Charalambos Kasimis**, Agricultural University of Athens, Grekland, **Pekka Jokinen**, Joensuu universitet, Finland, **Marja Järvelä**, Jyväskylä universitet, Finland, **Hannu Katajamäki**, Vasa universitet, Finland, **Imre Kovach**, Hungarian Academy of Sciences, Ungern, **Aileen Stockdale**, Queens University, Storbritannien och **Michael Woods**, University of Wales, Storbritannien.*

#### 18 ÅR MED GLESBYGDSVERKET – LÄS SISTA NYHETSBRIVET

*"Precis vid uppnådd myndighetsålder är det dags att bryta upp och ingå nya föreningar. Är detta ett steg tillbaka för glesbygden? Eller i själva verket ett led i en mognadsprocess, där hela landets liv äntligen vägs i samma vågskål?"* Med det här inleder Hans Månsson sin artikel i Glesbygdsverkets allra sista nyhetsbrev (mars 2009), som handlar mycket om Glesbygdsverkets historia. Den 31 mars läggs alltså Glesbygdsvirket ned, liksom även Verket för näringslivsutveckling (Nutek) och Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS). Dessa tre myndigheter ersätts 1 april med två nya – Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Verksamhet som rör kommersiell service inom Konsumentverket förs även till de nya myndigheterna. Tillväxtverket skall arbeta med att genomföra åtgärder som främjar hållbar tillväxt i företag samt med nationell och regional konkurrenskraft, medan Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser skall vara regeringens utvärderings- och analysorgan när det gäller tillväxtpolitiska frågor. Enligt statssekreterare

Jöran Hägglund skapar svenska regeringen nu ett mer sammanhållet arbete med en myndighet som får en operativ roll och en annan som stärker analys och återkoppling på den politik regeringen för. Rubrikerna i nyhetsbrevet är följande:

- Två myndigheter tar över när Glesbygdsverket läggs ner
- 18 år och just myndig ... Glesbygdsverkets långa resa från pilotprojekt till analyser
- Röster om Glesbygdsverket
- Databas och samverkan inom Fjälluppdraget
- Ta vara på kunskaperna om våra glesbygder!
- Kultur och landsbygd = framgångssaga eller problembarn?
- Skolan mitt i byn i ny upplaga

*Nyhetsbrevet från mars 2009 finns som länk på Glesbygdsverkets hemsida under webbadressen <http://www.glesbygdsverket.se/site/Default.aspx?id=3632>.*

#### LANDSBYGDSNÄTVERKSENHETEN SÖKER *SEKRETERARE*

Landsbygdsnätverksenheten vid jord- och skogsbruksministeriets jordbruksavdelning söker en *nätverkssekreterare* för tidsbestämt tjänsteförhållande (1.4.2009-31.12.2010). För att uppgifterna skall kunna skötas med framgång, förutsätts sökanden ha lämplig examen, minst från yrkeshögskolenivå, t.ex. juris tradenom. Som merit räknas kännedom om landsbygdens och jordbrukets utvecklingsåtgärder. För tjänsten behövs god samarbets-, kommunikations- och organisationsförmåga, samt utmärkt förmåga att använda finska i tal och skrift och nöjaktig förmåga att använda svenska i tal och skrift, jämte goda kunskaper i engelska. Lönen bestäms enligt kravprofil 5 i ministeriets lönesystem: uppgiftsbaserad lön 1982,38 euro/månad, samt lön enligt individuell arbetsprestation till högst 50 procent av den uppgiftsbaserade lönedelen. Ansökningshandlingarna skall lämnas in senast 27.3 kl. 16.15, i första hand via statens elektroniska rekryteringstjänst ([www.valtiolle.fi](http://www.valtiolle.fi), Heli-arbetsnyckeln 400-260-09). Ansökningarna, som inte returneras, kan även sändas till jord- och skogsbruksministeriets registratorskontor, PB 30, 00023 STATSRÅDET (besöksadress Mariegatan 23, Helsingfors). Mer uppgifter ger direktören för landsbygdsnätverksenheten Päivi Kujala på mobil 040 548 9227 eller nätverksledare Teemu Hauhia på mobil 040 545 4016. *Platsannonserna ingick i söndagens upplaga (8.3) av Vasabladet.*

*Finlands landsbygdsnätverk utgörs av aktörerna inom programmen för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland och på Åland. Nätverkets verksamhet koordineras av landsbygdsnätverksenheten, vars uppgift är att sprida information, utbilda, samla in information om god praxis och uppmuntra internationaliseringen. Mer information om landsbygdsnätverket och landsbygdsnätverksenheten, vars kontor är beläget i Seinäjoki, kan läsas på [www.landsbygd.fi](http://www.landsbygd.fi).*

#### VAL AV ÅRETS BY I ETT KVARTS SEKEL

Byn Kuorevaara i Polvijärvi kommun, Norra Karelen utsågs till Årets by på riksnivå år 1985. Det var då som valet av Årets by på rikspanet startade. Sedan dess har ytterligare 23 utnämningar hållits med Siikamäki-Peiposjärvi i kommunen Pieksämäki i Södra Savolax som fjolårsvinnare. Man står nu alltså inför den 25:e utnämningen i denna "tävling", där 12 landskap av fastlandets 19 kan stoltsera med att man har åtminstone en vinnande by genom åren. Norra Karelen har vunnit mest, hela fem gånger, medan Egentliga Finland kammat hem segern tre gånger och Österbotten en gång genom Björköby. Suomen Kylätoimintary - Byverksamhet i Finland rf (SYTY) vill genom valet av Årets by lyfta fram byarnas mångsidiga verksamhet och öka kännedomen om byverksamhet. Målet är att finna aktiva byar, framgångsrik byverksamhet och få goda exempel på byarnas verksamhet. Valet förrättas i två steg. De regionala byaorganisationerna väljer sina egna Årets byar eller

tillsammans med sitt landskapsförbund. Årets by 2008 i riket väljs sålunda bland de regionala/ landskapsvisa Årets byar. I valet lägger man särskild vikt vid byarnas målmedvetenhet för verksamheten, långsiktigheten och nyskapande verksamhet. Särskilt tar man i beaktande vad gäller öppen information, samarbetets fungerande och byns utveckling i brett perspektiv. Årets by 2009 och eventuella hedersomnämningen, Vägvisare för byverksamheten och Årets landsbygdsaktör 2009 offentliggörs under de lokala utvecklarnas nationella jubileumsseminarium 3.10 i Vasa. Blanketterna skall tillställas SYTY senast 17.8. *För mer information och blanketter gå in på SYTY:s hemsida under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi!/file!/id3835/files/attachment/VuodenKyla2009hakulomake.doc>. Svenskspråkig blankett kan fås från Svensk Byaservice ([kenneth.sundman@ssc.fi](mailto:kenneth.sundman@ssc.fi)).*

## LÄS ÄVEN DETTA

### ***Doktorsavhandling synar pälsdjursuppfödaren i samhällets förändring***

Avsikten med Katri Karkinens doktorsavhandling *Sitkeä sissi – turkistarhaaja yhteiskunnan muutoksessa* är att bredda den samhälleliga diskussionen om pälskinn och -djursfarmer. Målet är att förklara och förstå pälsfarmens sociala och ekonomiska betydelse. I undersökningen, som har fokus på den östfinländska landsbygden, är syftet att förklara hurudant företag en pälsfarm är och under vilka omständigheter man arbetar. Avhandlingen ger även en överblick pälskinnen som global handelsvara. Det är även ändamålsenligt att fundera över, att varför blev pälsfarmen mål för ett moraliskt betänkande under lågkonjunkturen på 1990-talet och därefter. *Avhandlingen kan läsas i sin helhet (på finska) under adress [http://joypub.joensuu.fi/publications/dissertations/karkinen\\_sissi/karkinen.pdf](http://joypub.joensuu.fi/publications/dissertations/karkinen_sissi/karkinen.pdf). Katri Karkinens doktorsavhandling granskas vid Joensuu universitet 20.3. Opponent är PD Tiina Silvasti från Helsingfors universitet.*

### ***Östersjöområdets stora aktuella frågor behandlas på forum i Åbo***

Det andra nationella Östersjöforumets mål är att behandla Östersjöområdets betydelsefulla aktuella frågor. Under forumet *Itämeri-foorumi 2009 – Itämeren alueen strategia, identiteetti ja kulttuuri*, som hålls 14-15.5 i Åbo, ventilerar man den världsomspännande ekonomikrisens följder och Östersjöns möjligheter att klara av dem, samt säkerhetspolitiska ställningar inom Östersjöområdet. Dessutom tar man upp den snart klara Östersjöstrategin och dess verkställande, samt teman som hör till Östersjömiljöns utveckling. Saker som berör vår gemensamma identitet och kultur lyfts fram i perspektivet av Östersjöns framtid. Forumet ordnas av tankesmedjan Centrum Balticum. *För mer info (på finska och engelska) samt anmälan se adress [www.centrumbalticum.org/itamerifoorumi2009](http://www.centrumbalticum.org/itamerifoorumi2009). Det första nationella Östersjöforumet ordnades framgångsrikt i maj 2008. Ungefär 200 aktörer samlades i Åbo för att diskutera samarbetsmöjligheter, Östersjöstrategi, havspolitik, ekonomiska ärenden, miljöskydd, samt regionernas och städernas samarbete inom Östersjöområdet.*

### ***Goda projektidéer sökes i Västra Finland för ESF- och ERUF-programmen***

I Västra Finland pågår nu en gemensam ansökningsomgång för projektidéer under programmen för Europeiska socialfonden (ESF) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Uppslagen skall utmynna i landskapsöverskridande projekt, som startar i höst och där idéerna kan gälla följande tre teman: energi, innovations- och lärmiljöer, samt välfärdstjänster. Projektplanen behöver inte vara slutgiltig, utan man kan även komma med en idé som behöver bearbetas. Projekt som finansieras måste ha partner från minst tre landskap i Västra Finland (Birkaland, Mellersta Finland, Satakunda, Södra Österbotten och Österbotten). Utvecklingsidén kan förverkligas som ett samarbete mellan antingen företag, organisationer

som betjänar företag, högskolor, universitet och andra läroverk, teknologicenter, forsknings- och utvecklingsorganisationer eller kommuner. Projektidéer inom temat energi lämnas in till Österbottens förbund, utvecklingsidéer för innovations- och lärmiljöer till Birkalands förbund och idéer inom välfärdstjänsttemat till Satakunda förbund. *Anvisningar och blankett för projektidéer, som inlämnas senast 31.3 kl. 16.15, finns som länkar på webbadressen <http://www.lansisuomi.fi/se/?id=48&selArticle=27>. Se även Österbottens förbunds Nyhetsposten ~ Uutisposti nr 3-2009 som finns att läsas under webb adressen [http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Uutisposti\\_3\\_2009-%7Buyb5r-yvxxkq-qpoq1%7D.pdf](http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Uutisposti_3_2009-%7Buyb5r-yvxxkq-qpoq1%7D.pdf).*

### ***Från idé till verklighet – kampanj lyfter fram landsbygdsföretagandet***

Företagsamhet på landsbygden kommer att synas tydligt i landsbygdsnätverksenhetens verksamhet under detta år. Den 11 mars startade man den nationella mediekampanjen, som skall lyfta fram landsbygden som de mångsidiga möjligheternas plats. Informations- och marknadsföringssatsningen går under mottot *Från idé till verklighet. Alla möjligheter till företagsamhet (Ideasta todeksi. Kaikki mahdollisuudet yrittäjä)*. Mediekampanjen, som öppnades i Helsingfors av programledare Rauno Vanhanen, sporrar till nya slag av företagsamhet på landsbygden. Målgruppen är nuvarande och potentiella landsbygdsföretagare, samt den stora allmänheten. Genom kampanjen vill man visa att företagsamhet främjar landsbygdens välfärd, vilket gagnar alla finländare. Samtidigt vill man påminna om att företagsamhet på landsbygden finansieras genom medel från EU. Kampanjen kommer bl.a. att synas och höras i press, radio och på mässor. *Uppgifterna är från landsbygdnätverkets meddelande den 12 mars, samt från dess webbsida under adressen <http://www.landsbygd.fi/sv/index/foretagare.html>. Härifrån finns länk till mer information.*

### ***Föreningen Optostart startar upp västnyländska andelslag för optiska fibernät på glesbygden***

Senaste veckas torsdag (5.3) grundades i Tenala föreningen Optostart som skall starta upp västnyländska andelslag med mål att betala och bygga upp optiska fibernät på landsbygden i Västnyland. De aktiva inom projektet har varit i kontakt med tekniska direktören i Hangö Sten Öhman, som säger att staden gärna stöder projektet. Han ser aktiviteten som ett komplement till det som de har på marknaden. Det här är ju någonting som har en direkt koppling till kommunerna, vilka har ett ansvar att bidra till att folk som bor mindre centralt har möjlighet att ta sig an den här världen. Optostart vill nu i snabb ordning anställa en projektledare för att förbereda bildandet av andelslagen. Vice ordföranden Guy Källberg hoppas att ett andelslag för Tenala och Bromarf kan bildas. Även i Öby och Tvärminne finns det andelslag på kommande. *Uppgifterna är från YLE:s Internytt (6.3) och finns att läsas under webbadresserna <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=152765> respektive <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=152803>. Se även <http://bredband.selfip.net/forum/index.php?action=vthread&forum=14&topic=407> på Finlandssvenskt Fiberforums hemsida om fiberkabelandelslaget LiljeNET. Referatet har skrivits av forskaren Philip Donner utgående från en artikel (från 9.3) i Maaseudun Tulevaisuus.*

---

### **VAD HAR HÄNT?**

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

*Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp,*

*nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: [kenneth.sundman@ssc.fi](mailto:kenneth.sundman@ssc.fi). Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.*

---

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, [www.bya.net](http://www.bya.net). Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen [kenneth.sundman@ssc.fi](mailto:kenneth.sundman@ssc.fi). Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.

---